

عنوان درس: مدیریت و نظارت بر مراکز بهداشتی درمانی

مخاطبان: دانشجویان بهداشت عمومی

تعداد و نوع واحد: ۲ واحد نظری

زمان ارائه درس: سه شنبه ساعت ۱۰-۸.

مدرس: دکتر علی کاظمی

درس پیش نیاز : ندارد

نیمسال دوم ۹۸-۹۹

هدف کلی درس:

آشنایی با مفاهیم مدیریت و نظارت بر مراکز بهداشتی درمانی

اهداف کلی جلسات: (جهت هر جلسه یک هدف)

آشنایی با اهمیت و ضرورت مدیریت در بخش بهداشت و درمان

آشنایی با مفاهیم مدیریت و مهارت‌های مدیران در شبکه بهداشت و درمان

آشنایی با وظایف مدیران

تاریخچه شکل‌گیری شبکه بهداشت و درمان ایران

مراقبت‌های بهداشتی اولیه (PHC)

آشنایی با نظام ارائه خدمات بهداشتی درمانی در ایران

نظام ارجاع، سطح بندی و جیره بندی خدمات

طرح پزشک خانواده، مفاهیم و دستورعمل های آن

واحدهای عرضه خدمات در روستا و وظایف آنها

واحدهای عرضه خدمات در شهر وظایف آنها

مرکز بهداشت شهرستان و وظایف آن

آشنایی با پرونده خانوار دفاتر ثبت فعالیت‌ها و زیج حیاتی

آشنایی با مرکز آموزش بهورزی

مفهوم مشارکت و نحوه جلب مشارکت مردم

مفاهیم پایش، نظارت و ارزشیابی

یوشش همگانی، سلامت (UHC)

جمع‌بندی و رفع اشکال

اهداف ویژه رفتاری به تفکیک اهداف کلی هر جلسه:

جلسه اول

هدف کلی: آشنایی با اهمیت و ضرورت مدیریت در بخش بهداشت و درمان

در پایان دانشجو قادر باشد:

۱. مفهوم شبکه بهداشت و درمان را بیان نماید.
۲. اهمیت مدیریت در شبکه بهداشت و درمان را شرح دهد.
۳. ضرورت سازماندهی مناسب شبکه بهداشت و درمان را ذکر نماید.

جلسه دوم

هدف کلی: آشنایی با مفاهیم مدیریت و مهارت‌های مدیران در شبکه بهداشت و درمان

در پایان دانشجو قادر باشد:

۱. مفهوم مدیریت را بیان نماید.
۲. سطوح مختلف مدیران و وظایف آن‌ها را در شبکه بهداشت و درمان نام ببرد.
۳. مهارت‌های لازم برای مدیران شبکه بهداشت و درمان را نام ببرند و هر کدام را شرح دهند.

جلسه سوم

هدف کلی: آشنایی با وظایف مدیران

در پایان دانشجو قادر باشد:

۱. وظایف اصلی مدیران را نام ببرد.
۲. وظیفه برنامه‌ریزی را شرح دهد.
۳. وظیفه سازمان‌دهی را شرح دهد.
۴. وظایف رهبری و کنترل را شرح دهد.

جلسه چهارم

هدف کلی: تاریخچه شکل‌گیری شبکه بهداشت و درمان ایران

در پایان دانشجو قادر باشد:

۱. تاریخچه استفاده از نیروی انسانی غیرپزشک در دنیا و ایران را بیان کند.
۲. طرح‌های بهداشتی قبل از شکل‌گیری شبکه بهداشت و درمان ایران را نام ببرد و کلیات هر کدام را شرح دهد.
۳. سازمان‌های دخیل در طرح رضائیه را نام ببرد و نتایج این طرح را بیان کند.

جلسه پنجم

هدف کلی: مراقبت‌های بهداشتی اولیه (PHC)

در پایان دانشجو قادر باشد:

۱. تاریخچه شکل‌گیری مراقبت‌های بهداشتی اولیه را بیان کند.
۲. مراقبت‌های بهداشتی اولیه (PHC) را نام ببرید.
۳. اصول مراقبت‌های بهداشتی اولیه را نام ببرد و توضیح دهد.
۴. اجزای مراقبت‌های بهداشتی اولیه را نام ببرد.

جلسه ششم

هدف کلی: آشنایی با نظام ارائه خدمات بهداشتی درمانی در ایران

در پایان دانشجو قادر باشد:

۱. ساختار نظام ارائه خدمات بهداشتی درمانی در ایران را بشناسد.
۲. نحوه تأمین مالی در بخش سلامت را شرح دهد.
۳. سازمان‌های ارائه‌دهنده خدمات بهداشتی و درمانی در ایران را نام ببرد.

جلسه هفتم

هدف کلی: نظام ارجاع، سطح‌بندی و جیره‌بندی خدمات

در پایان دانشجو قادر باشد:

۱. سطوح ارائه خدمات در ایران را بشناسد و وظایف هر سطح را بیان کند.
۲. نظام ارجاع و سطح‌بندی را تعریف کند.
۳. جیره‌بندی را تعریف و انواع آن را شرح دهد.

جلسه هشتم

هدف کلی: طرح پزشک خانواده، مفاهیم و دستورعمل‌های آن

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۱- مفهوم پزشک خانواده را بیان نماید.
- ۲- تاریخچه پزشک خانواده در ایران را شرح دهد.
- ۳- قوانین کلی طرح پزشک خانواده روستایی را بیان نماید.

جلسه نهم

هدف کلی: واحدهای عرضه خدمات در روستا و وظایف آن‌ها

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۱- واحدهای عرضه‌کننده خدمات در روستا را نام ببرد.
- ۲- وظایف مراکز بهداشتی درمانی روستایی را شرح دهد.
- ۳- وظایف خانه بهداشت را شرح دهد.

۴- نحوه نظارت و پایش در مراکز عرضه خدمات در روستا را شرح دهد.

جلسه دهم

هدف کلی: واحدهای عرضه خدمات در شهر وظایف آنها

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۱- واحدهای عرضه کننده خدمات در شهر را نام ببرد.
- ۲- وظایف پایگاههای بهداشتی شهری را شرح دهد.
- ۳- وظایف مرکز بهداشتی درمانی شهری را نام ببرد و شرح دهد.
- ۴- نحوه نظارت و پایش در مراکز عرضه خدمات در شهر را شرح دهد.

جلسه یازدهم

هدف کلی: مرکز بهداشت شهرستان و وظایف آن

در پایان دانشجو قادر باشد:

۱. ساختار مرکز بهداشت شهرستان را شرح دهد.
۲. وظایف مرکز بهداشت شهرستان را شرح دهد.
۳. نحوه نظارت توسط مرکز بهداشت شهرستان بیان نمایند.

جلسه دوازدهم

هدف کلی: آشنایی با پرونده خانوار دفاتر ثبت فعالیتها و زیج حیاتی

در پایان دانشجو قادر باشد:

۱. پرونده خانوار و اجزای آن را بشناسد.
۲. نحوه ثبت پرونده خانوار را بداند.
۳. زیج حیاتی، کاربرد آن و نحوه ثبت آن را بداند.
۴. شاخصهای مرتبط با زیج حیاتی را بشناسد و استخراج کند.

جلسه سیزدهم

هدف کلی: آشنایی با مرکز آموزش بهورزی

در پایان دانشجو قادر باشد:

۱. وظایف مرکز آموزش بهورزی را بیان نماید.
۲. شرایط جذب و آموزش بهورزان را بیان نماید.
۳. نوع آموزشهای مرکز بهورزی را شرح دهد.
۴. نحوه آموزش بهورزان را بیان نماید.

جلسه چهاردهم

هدف کلی: مفهوم مشارکت و نحوه جلب مشارکت مردم

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۱- اصول جلب مشارکت گروه‌ها برای فعالیتهای بهداشتی را بیان نماید.
- ۲- مراحل مشارکت مردم در برنامه‌های بهداشتی درمانی را ذکر نماید.
- ۳- عوامل مؤثر بر تسهیل مشارکت مردم در برنامه‌های بهداشتی را بیان نماید.

جلسه پانزدهم

هدف کلی: مفاهیم پایش، نظارت و ارزشیابی

در پایان دانشجو قادر باشد:

۱. مفاهیم پایش، نظارت و ارزشیابی را بیان نماید.
۲. تفاوت اندازه‌گیری و ارزشیابی را بداند.
۳. اهداف پایش در نظام شبکه بهداشت و درمان را بیان نماید.
۴. کاربرد چک لیستهای پایش و نظارت را بداند.

جلسه شانزدهم

هدف کلی: پوشش همگانی سلامت (UHC)

در پایان دانشجو قادر باشد:

۱. مفهوم پوشش همگانی سلامت را بیان نماید.
۲. ابعاد پوشش همگانی سلامت را بشناسد.
۳. شاخص‌های مرتبط با پوشش همگانی سلامت را بشناسد و وضعیت کشور ایران را در این شاخص‌ها بداند.

جلسه هفدهم

هدف کلی: جمع‌بندی و رفع اشکال

منابع:

۱. شبکه بهداشت و درمان ایران، تألیف دکتر سیروس پيله رودی.
۲. دستورعمل کشوری طرح پزشک خانواده روستایی، نسخه ۱۹.
۳. مبانی مدیریت. تألیف استیفن رایبیز، دفتر پژوهش‌های فرهنگی.
۴. مدیریت: از تئوری تا عمل، تألیف ایران نژاد پاریزی.
۵. اصلاحات نظام سلامت راهنمای عدالت و کارایی، ترجمه احمدوند و همکاران.
۶. مبانی بهداشت و کار در روستا، تألیف وزارت بهداشت، درمان و آموزش بهداشت
۷. مدیریت خدمات بهداشتی درمانی، تألیف دکتر عبادی فرد آذر.
۸. وب سایت وزارت بهداشت، درمان و آموزش بهداشت
۹. مقاله‌های چاپ شده در مجلات علمی معتبر.

روش تدریس: «سخنرانی، بحث گروهی»

رسانه‌های کمک آموزشی: «وایت برد، ویدیو پروژکتور، کامپیوتر»

سنجش و ارزشیابی

ساعت	تاریخ	نمره	روش آزمون	آزمون
	هر جلسه کلاس	۲	پرسش و پاسخ	تکالیف کلاسی و حضور فعال در کلاس
	جلسه ۷	۴	تستی، تشریحی	آزمون میان دوره
		-	ارائه در کلاس	ارائه کلاسی
		۱۴	تستی، تشریحی	آزمون پایان دوره

مقررات درس و انتظارات از دانشجو:

از دانشجویان محترم انتظار می‌رود:

- ۱- حضور منظم و دقیق در جلسات درس داشته باشند.
- ۲- در بحث‌های گروهی و فعالیت‌های آموزشی مشارکت نمایند.
- ۳- در هر جلسه آمادگی پاسخ‌گویی به سؤالات مبحث قبلی را داشته باشند.
- ۴- از دیگر منابع و سایت‌های معتبر علمی استفاده نمایند.
- ۵- تلفن همراه خود را در کلاس خاموش نمایند.

جلسه	موضوع درس	مدرس	روش تدریس	وسیله کمک آموزشی
۱	آشنایی با اهمیت و ضرورت مدیریت در بخش بهداشت و درمان	علی کاظمی	سخنرانی + بحث گروهی	وایت برد- مژیک - ویدیو پروژکتور
۲	آشنایی با مفاهیم مدیریت و مهارت های مدیران در شبکه بهداشت و درمان	//	//	//
۳	آشنایی با وظایف مدیران	//	//	//
۴	تاریخچه شکل گیری شبکه بهداشت و درمان ایران	//	//	//
۵	مراقبت های بهداشتی اولیه (PHC)	//	//	//
۶	آشنایی با نظام ارائه خدمات بهداشتی درمانی در ایران	//	//	//
۷	نظام ارجاع، سطح بندی و جیره بندی خدمات	//	//	//
۸	پزشک خانواده و مفاهیم آن	//	//	//
۹	واحدهای عرضه خدمات در روستا و وظایف آنها	//	//	//
۱۰	واحدهای عرضه خدمات در شهر و وظایف آنها	//	//	//
۱۱	مرکز بهداشت شهرستان و وظایف آن	//	//	//
۱۲	آشنایی با پرونده خانوار دفاتر ثبت فعالیت ها و زیج حیاتی	//	//	//
۱۳	آشنایی با مرکز آموزش بهورزی	//	//	//
۱۴	مفهوم مشارکت و نحوه جلب مشارکت مردم	//	//	//
۱۵	مفاهیم پایش، نظارت و ارزشیابی	//	//	//
۱۶	پوشش همگانی سلامت (UHC)	//	//	//
۱۷	جمع بندی و رفع اشکال	//	//	//